

Stichting Progress Gambia & Sierra Leone Foundation

Jaarverslag 2024

Piet Sleeking / Nic van der Riet April 2025

Dit is het 2^e jaarverslag van de stichting, opgericht op 12 juli 2023. Sinds 2011 zijn we actief in Gambia. In Sierra Leone sinds 2019.

Gambia:

In Gambia ondersteunen we 65 jongeren en hun families. In **Sierra Leone** wordt een gemeenschap in Freetown/Juba Hill en een gemeenschap in Hamilton ondersteund. Van deze 65 jongeren in Gambia zijn er 40 klaar met hun (beroeps) opleiding. De meeste hebben een baan of zijn hun eigen bedrijf begonnen al of niet met hulp van ons en vaak met hulp van hun familie. Van deze 35 waren er ruim 20 die de Backway wilden nemen. Voor de meesten is dat niet belangrijk meer. Het waren economische redenen. De noodzaak is weggefallen. 4 Hebben wel de backway genomen naar Europa. 2 zitten er in Italië (waarvan 1 een tijdelijk permit heeft, hij komt regelmatig terug in Gambia bij zijn vrouw en 2 kinderen). Van een ander heeft de familie niets meer vernomen en een meisje zat in Algerije en is met hulp van ons en vrienden teruggekeerd. Bijna wekelijks vertrekken er echter gammele bootjes vanuit Senegal en Gambia. Te vaak loopt dit niet goed af.

Dit betekent dat wij vanuit onze stichting vaak worden geconfronteerd met jongeren, die vertrokken zijn. Op onze jaarlijkse **Youth Empowerment Meeting** in november is de **Backway** een belangrijk thema. Met behulp van positieve verhalen van andere jongeren over (beroeps) onderwijs, je eigen bedrijf starten en je motivatie behouden om iets van je leven te maken, willen wij jongeren weerhouden om ook de backway te nemen.

Hierna volgt verslag van de 2 farms, de jongeren op verschillende scholen en bedrijven die wij steunen en meer. Sinds 1 nov 2024 heeft de vaste groep jongeren waar we mee werken een Gambiaanse stichting opgericht: Progress Gambia Youths. 2 andere jongeren treden binnenkort toe. Er wordt binnenkort een vergadering belegd waar doel, missie en werkwijze wordt afgesproken en wie het bestuur gaan vormen.

Salieu Jammeh is onze middleman in Gambia sinds 1 feb 2025. Hij beheert ons geld in Gambia. De vorige is vanwege persoonlijke omstandigheden vertrokken naar Europa. Alles is goed afgerond.

Our Farm

Dit is een onderwijsleer boerderij van 0,36 ha. Door 3 jongemannen gerund. De groente en het fruit groeien zoals verwacht. Er zou geïnvesteerd worden in kippen. Vanwege te verwachten risico's wordt er nog over nagedacht. Met name fruit, sinaasappels, bananen en papaya worden nu ook verkocht aan strandtenten en lodges aan zee. Salieu, ook tourguide, is daar actief mee. Salieu en Soto moeten er een baan of business bij hebben. Our Farm is een tuin van 60 x 60 m. Salieu is tourguide en beheert ook de lodge "About Time" aan zee, samen met zijn broer. Daar heeft ie een eigen appartement "The Wooden House" voor verhuur. Soto is de farmmanager, heeft hogere landbouw school afgerond. Sinds een half jaar heeft hij een baan als verzekeringsagent in Brikama. Sam zit in het bestuur van Our Farm.

Ontwikkelingen op Our Farm:

Nieuwe **fencing** gebouwd. De oude ijzeren draden waren na 6 jaar verpulverd. Steeds meer dieren kwamen er doorheen. Nu een muur. Kosten 4300 euro. 300 euro betaald door Our Farm zelf. 4000 euro door Henk van der Riet.

Mixed Cropping: wordt gedaan om de grond beter te gebruiken en om insecten weg te houden.

Er wordt ingezet om meer gewassen te telen, om de 2 weken zaaien, verplanten en dan ook, na 2 of 3 maanden steeds om de 2 weken oogsten. Nog niet elke m² wordt gebruikt en nog niet al het gras en ander onkruid tussen planten wordt verwijderd. De volgende gewassen worden er nu geteeld: avocado, zuurzak, sinaasappels, mango, lime, bananen bomen, palmbomen, kool, uien, wonjo, wortelen, tomaten, bittere tomaten, aubergines, cassave, moringa bomen, cashew bomen, bonen, watermeloenen, sla en okra. Wordt verkocht op de markt in Brikama en aan verschillende lodges aan zee. Deels ook voor eigen gebruik. Met huurbetaling aan de farm door henzelf wordt het onderhoud betaald. Maandelijks financieel overzicht komt er wel, maar met vertraging en nog steeds niet uit zichzelf. Het plan is om Our Farm onder de Gambiaanse Stichting "Progress Gambia Youths" te laten vallen.

Kafuta farm

Dit is een productie boerderij van 4 ha. Onderdeel van Somi farms, in Kafuta en Somita. Sinds 7 aug 2024 is de **Massey Ferguson tractor** aangekomen en in bedrijf. Het verzenden kostte meer tijd en geld dan verwacht, problemen met de inklaring. De tractor wordt ingezet voor de eigen 4 ha en bij andere boeren als loonwerk-tractor. Er is veel vraag naar. Een ploeg wordt geleend van een andere boer. Inmiddels een wagen erbij gekocht uit eigen opbrengst. Voor de tractor, als ook voor de farm worden er aparte financiële overzichten bijgehouden. De farm ondernemer Ismaila Camara heeft een jaar geleden in een auto geïnvesteerd om deze te verhuren. Samen met een vriend is hij een autoverhuur bedrijf gestart. Sinds Febr 2025 heeft Ismaila in samenwerking met Nic een 2^e auto aangeschaft voor de verhuur en voor gebruik door Nic in Gambia. De (halve) netto opbrengst komt ten goede van de Stichting. Voor de farm, tractor en auto worden aparte boekhoudingen bijgehouden. Inmiddels heeft Ismaila de 1000 euro lening voor de tractor terugbetaald.

Meer verbeteringen:

1. Een 2^e borehole gemaakt, gedoneerd door een sponsor uit Nederland.
2. Dripping slangen en installatie aangebracht voor 1 ha
3. Het huis is nu voor 80% af. Stucwerk, verven, loodgieterswerk en electra werk moeten nog gedaan worden. Dit huis gaat gebruikt worden voor de werkers en voor Ismaila Camara, de farmer. Hierdoor zal er permanent toezicht zijn.
4. Nu 3 vaste werknemers, 2 vrouwen en 1 man. (2 vrouwen die voor shared profit werkten zijn vertrokken).
5. Sinaasappels zijn voor de 1ste keer geoogst. Nu totaal 200 sinaasappel bomen.
6. 103 papaya bomen geplant,
7. 110 bananen bomen geplant.
8. En enkele lime plants, cashew, avocado, guave en passion fruits geplant.

Beroepsonderwijs:

In totaal hebben wij 65 studenten gesteund of steunen wij nog bij hun studie, meestal een MBO of HBO opleiding. 40 zijn er inmiddels afgerond, met 25 zijn we nog bezig. Dit zijn de opleidingen waar zij studeren en waar wij contact mee hebben:

1. **GTTI / USET.** “Gambia Technical Training Institute / University of Science, Engineering and Technology” Op dit moment hier 2 studenten: construction en engineering. Eerder en afgerond: studenten construction, electric and mechanical engineering.
2. **University.** Nu 3 studenten in Faraba. Development Studies. Een student op de Open University: Wiskunde.
3. **Gambia College.** 15 studenten hier gesteund. Op dit moment 6 studenten ECD, PMT, HTC lerarenopleiding. Een student landbouw opleiding. Een student ICT. Studenten afgerond: Hogere agrarische opleiding, Verpleegkunde, ECD en div docenten opleidingen. Alle afgestudeerden hebben een baan.
4. **MDI:** “Management Development Institute” Een student HRM en Diplomacy and International Relations. Eerder een student Accountancy.
5. **YMCA hotelschool:** 1 jarige koks en hospitality opleiding. Nu 1 student hier. Eerder 4 studenten afgerond.
6. **Insight Training.** Een student plumbing hier afgerond. Heeft nu los/vast werk
7. **Norwegian Skill Training Centre Gunjur.** In 2024 een student Plumbing afgerond en een aantal nog bezig. Sponsoring gebeurt in samenwerking met de stichting Smile 2 Gambia.
8. Div studenten nu en afgerond **ICT, Ittog** (toerisme opleiding), **kappers** en **uiterlijke verzorging**, **Sterling Technische opleidingen** en **middelbare school** opleidingen.

ECD school, Jalembang

Dit is een privé kleuterschool, gerund door Momodou Danso en 3 docenten. Sinds 2024 is deze particuliere school onderdeel van de stichting. In totaal zijn er nu 72 kinderen, verdeeld over 3 klassen. De meesten betalen het schoolgeld van 3000 D per jaar. Echter zo’n 10 leerlingen niet of slechts een deel hiervan. Er is gesproken met Momodou Danso om de school weer financieel rendabel te krijgen, zonder de jarenlange financiële steun van Gert Colenbrander. Plan is dat er minstens 100 leerlingen komen voor het nieuwe schooljaar in sept 2025 en dat zij allemaal 3600 D per jaar gaan betalen. Er worden dan geen nieuwe niet betalende kinderen meer aangenomen. Deze worden dan vriendelijk door verwezen naar naburige Gouvernement scholen. De school is een 3 jarige ECD opleiding. Met de ouders van de leerlingen die nu niet of te weinig betalen, wordt een gesprek gevoerd. Er worden geen leerlingen weggestuurd. Een 2de plan is dat met name het salaris van het hoofd van de school, Momodou Danso naar beneden gaat en van de docenten enigszins. Met beide is sinds feb 2025 een begin gemaakt. Een 3^e plan is dat het hoofd van de school gaat zoeken naar financiële ondersteuning van de (locale) overheid.

Startende Ondernemers

Zelfstandig ondernemerschap is in Gambia een belangrijke vorm van werkgelegenheid. Gambia heeft een grote informele sector, waar veel ondernemers van 'hand to mouth' leven. Dat wat men verdient, gaat voor het grootste deel naar voedsel. Kapitaal verwerven om te investeren is daardoor een grote uitdaging. Zodra iemand meer verdient dan hij direct consumeert, verwachten (extended) familieleden, dat men dit deelt. Dit is een mooi sociaal gebruik, het maakt echter reserveren voor een toekomstige investering moeilijk.

Sinds 2023 is Progress Gambia een samenwerking aangegaan met **Stichting kleinbedrijf Ontwikkelings Maatschappij**. Rose Bartholomé ondersteund in dit kader enkele jongeren met opleiding en bij de start van een bedrijf.

Een jongeman is gestart met de opleiding voor **electricien en solarsystem installateur**. Zodra zijn opleiding afgerond is, zal hij, met hulp en begeleiding van de KOM, starten als **zelfstandig installateur**.

Een tweede jongeman is gestart als **electricien en installateur van satelietschotels**. Hij wil zijn bedrijf consolideren en uitbreiden met een kleine **winkel in electramaterialen**. De KOM heeft de helft van de benodigde voorraad van de winkel gesponsord. De rest moet hij zelf inbrengen.

Een derde persoon, werkzaam in de **toeristenbranche** en daardoor minstens zes maanden zonder werk, is begeleid bij de start van een **transportbedrijf met een tricycle**. Een driewielige brommer met een laadbak. Hij kreeg intensieve begeleiding bij het opstellen van een businessplan. Daarbij werden we geadviseerd door de 'voormalige' middleman, die ook ooit met hulp van de Stichting zijn **eigen restaurant exploiteerde**. De lening voor de tricycle kreeg de startende ondernemer met een overeenkomst dat hij de **aankoopsom van 175.000 D**, in vijf jaar zou terugstorten op een eigen spaarrekening. Daarna zou in overleg met hem bekeken worden hoe hij het geld opnieuw kon investeren. Hij is gestart in mei 2024. Na een vliegende start, stak het regenseizoen een spaak in het wiel. De business viel stil, samen met veel bedrijvigheid, gedurende de heftige regens.

In het plan was opgenomen dat hij in het toeristenseizoen de **tricycle verhuurt** en zelf weer zijn werk in de lodge oppakt. Dat loopt redelijk. Hij heeft echter de aflossingen niet volledig teruggestort op de bankrekening, maar herinvesteerd in vee. Inmiddels begeleiden Nic van der Riet en Rose Bartholomé hem. Contact en informatieverstrekking vanuit deze jongeman is wisselend. Bankrekeningen en sparen zijn in de overwegend contant geldeconomie nog steeds een uitdaging voor veel Gambianen.

Ondersteuning groep voetballers en hun clubs

Een van activiteiten in Gambia bestaat uit het ondersteunen van een **vijftal getalenteerde voetballers** die een plek in eerste en tweede divisie hebben bemachtigd. Deze jongens worden gesteund om hun plek waar te kunnen maken d.m.v. **bijdrage in huisvesting, gezonde voeding, sportschool en transport**. De voetballers komen allen uit het binnenland van Gambia, Basse. Daar woont ook hun familie. Ook daar wordt regelmatig wat extra ondersteuning verleend in de vorm van voeding maar ook in de **aanleg van solar** en een bijdrage in de realisatie van een **borehole** zodat er voor meerdere gezinnen ook water in de directe omgeving beschikbaar is. De families bestaan van de opbrengst van **farming** en kleine **winkeltjes** en **bereiden van eenvoudige maaltijden** voor de lokale bevolking. De clubs waarbij de jongens spelen hebben ook dit jaar wat middelen ontvangen voor de aanschaf van noodzakelijk materiaal zoals voetballen, keepers handschoenen, lijnvlagen en wat EHBO hulpmiddelen.

Ook is bijgedragen in de realisatie van een **fencing** bij een van de boerderijen in Basse om loslopende dieren op afstand van hun groentetuinen te houden. Een van de jongens is door bemiddeling van onze Stichting voor enige tijd geplaatst bij een **voetbalacademie in Accra/Ghana** waar we afgelopen jaar ook een bezoek hebben gebracht. Deze jongen zou in aanmerking kunnen komen voor plaatsing cq bemiddeling naar een club die hem ook een contract kan bieden.

Voor de gerealiseerde **woning in Banjulinding** is van tijd tot tijd wat extra investering nodig voor het onderhoud en met name het zinken dak. Door de hitte en het stormachtige regenseizoen raakt het zink beschadigd en ter voorkoming van verdere schade aan de woning moeten delen van tijd tot tijd worden vervangen.

Tenslotte heeft een van de trainers van de **voetbalclub in Bakau**, Lamin Saneh, een bijdrage ontvangen om een zgn. videoroom te starten waar iedereen zonder tv tegen enige betaling naar voetbalwedstrijden kan kijken. Een deel van de ondersteuning is geschonken een ander deel in de vorm van een lening is intussen terugbetaald.

Sierra Leone

Sinds enkele jaren worden ook twee families en bewoners in hun omgeving in Sierra Leone ondersteund. Hier betrof het in eerste instantie de huisvesting, elektriciteit, solar en watervoorziening. Ook de aansluiting op het wegennet vanuit de gemeenschappen heeft de nodige inspanning en financiën gekost. Het regenseizoen duurt hier langer dan in Gambia hetgeen ook regelmatig gepaard gaat met beschadigingen aan met name de zinken daken. Verschillende jonge kinderen worden ondersteund om naar school te kunnen gaan, schoolgeld, lesmateriaal en kleding vragen altijd om aandacht. Werkgelegenheid is er schaars en heel slecht betaald. Beveiliging, agrarische activiteiten, kleine veehouderij, bouwactiviteiten en wat handel leveren bijdragen aan het bestaan in een van de allerarmste landen van Afrika. Regelmatig worden extra bijdragen beschikbaar gesteld voor medische ondersteuning, malaria blijft zijn tol vragen in dit land en veel mensen komen op jonge leeftijd te overlijden door het ontbreken van medicijnen en geld om een dokter of ziekenhuis te bezoeken.

De kansen liggen in het opzetten van kleine ondernemingen/winkeltjes en het bedrijven

van handel tussen het platteland en de stad. Veel families zijn nauwelijks in staat om financieel rond te komen en voor veel kinderen is zelfs het volgen van basisonderwijs niet altijd mogelijk.

Het aantrekken van meer toeristische activiteiten en het versterken van de landbouw kan zeker solaaas bieden om wat meer werkgelegenheid te creëren. Overheidsprogramma's schieten hierin nog tekort en drugsgebruik en corruptie vormen belemmeringen voor een gezonde economische ontwikkeling.

Een van de jongens die eerder werd ondersteund voor een opleiding in de ICT heeft intussen een baan gevonden in Dubai en probeert zich daarvandaan verder te ontwikkelen en zijn familie in Freetown te ondersteunen.

Het uiteindelijke doel blijft om deze jongeren op wat langere termijn een onafhankelijk bestaan op te laten bouwen en de betrokken kinderen hun schoolopleiding af te laten ronden.

Andere activiteiten.

Regelmatig houden wij in Nederland **lezingen** over onze projecten, wat we bereikt hebben en de problemen waar we tegen aan lopen. Titel:

“Meer geld is niet altijd de oplossing, ontwikkelingssamenwerking die wèl werkt. Gambia, een voorbeeld uit de praktijk”.

Ook komt daar ter sprake dat wij door onze interventies naar jongeren, de meesten geen noodzaak meer zien om de BackWay te nemen. Immers met een goede opleiding en daarmee makkelijker werk kunnen krijgen, kunnen zij een bestaan opbouwen in hun land. De afgelopen 10 jaar waren van de **65 jongeren**, die wij gesteund hebben of nog steunen, er meer dan **20 van plan om de Back Way** te nemen. De noodzaak hiervoor is nu weggevallen. Bij de lezingen komt ook aan de orde dat door interventies vanuit Europa en China, door o.a. agrarische export vanuit de EU en het leegvissen voor de kust door Chinese trawlers er juist jongeren gaan vluchten.

In Gambia houden we sinds 2021 elk jaar in november een **Jongeren Conferentie: Youth Empowerment Meeting**. In 2024 waren er **240 deelnemers** (in 2021: 60, in 2022: 90, in 2023 180). Voor de 2e keer organiseerden we het samen met de studenten vakbond van de 1ste jaars studenten van de lerarenopleiding van het Gambia College (STA). Op de agenda stond: Interviews met een aantal **jonge ondernemers**, van de beide boerderijen en anderen. Hierbij lieten zij zien wat ze bereikt hebben, tegen welke problemen zij aan lopen en welke boodschap zij hebben aan de jongeren in de zaal. **Irregular migration** was een ander belangrijk onderwerp. Bijdragen van een IOM medewerker en van een jonge vrouw, die vreselijke dingen meegemaakt heeft op haar vlucht en is teruggekeerd. Vooral bij dit onderwerp kwamen er veel reacties uit de zaal. Een **theatergroep** met sketches en **Spoken Word** waarschuwde voor deze irregular migration. Het geheel werd opgeluisterd met een brass band en veel culturele dans en muziek. Afgesloten met een presentatie over **Climate Change** en een afsluitend woord door de organiserende groep.

Agri Industry Plan

We hebben een eerste aanzet gegeven voor meer industriële ontwikkeling in Gambia. We willen landbouwmachines laten maken in China of India en deze laten assembleren in Gambia. Hiermee werkgelegenheid creëren in Gambia en de boeren landbouwmachines laten verkrijgen. Daarmee met de minister van landbouw in gesprek gegaan. We hebben een lijst van de nodige machines ontvangen, zoals trailers, tricycles, ploegen, power tillers, eggen, motorfresen, zaaimachines, oogstmachines en meer. Vanuit ministerie van landbouw kan er niet geïnvesteerd worden, wel gefaciliteerd: vrij land om een assemblage hal te bouwen, no taxes en een aanbevelingsbrief. Hiermee gaan we in China naar fabrieken en technische scholen. Hierover in verslag van 2025 meer.

Gemeente Amsterdam

Op verzoek van de gemeente Amsterdam hebben we een plan geschreven voor **vrijwillige terugkeer van Gambianen** die geen asiel kunnen krijgen. Daarvoor in Gambia een netwerk opgezet voor coaching en begeleiding. Dit alles in samenwerking met VWN (Vluchtelingenwerk Nederland), Caritas, IOM, FTF (Future Tomorrow Foundation) i.o., Nidos en DT&V. De Gemeente Amsterdam wil dat we met een pilot van 5 terugkeerders gaan beginnen en betaalt daarvoor.

Compostmachine GTTI

Met GTTI, opleiding Electric and Mechanical Engineering gesproken over de bouw van een compostmachine door studenten. Hiervoor de technische tekeningen aangeleverd. Het hoofd van deze opleiding, mr Lamin Drammeh zegt dat hij mogelijkheden ziet en gaat dit onderzoeken.

Financien

De benodigde financiering worden opgebracht door een aantal vrienden en familieleden, door de vaste Surinaamse Kapper van Nic: Ritchy (van elke knipbeurt gaat een deel in de pot) en door Piet en Nic zelf. Totaal in 12 jaar geïnvesteerd / gedoneerd: 165.000,- (hiervan 125.000,- door Piet en Nic, 40.000,- door anderen).